

El misteri del clarobscur explicat

Dr. Steven Zucker and Dr. Beth Harris

Novembre de 2016

Resum

Dr. Beth Harris and Dr. Steven Zucker, "Chiaroscuro explained," in Smarthistory, November 30, 2016, accessed November 14, 2018, .
Adaptació de Xavier Belanche per a la matèria de Fonaments de les Arts (IOC) - 2019

(música de piano)

–**[Beth]**: Si vols que la teva pintura o el teu dibuix, sembli realista o es mostri d'acord amb el que podem veure del món, llavors cal que parlem el que els historiadors de l'art van anomenar com modelatge o "clarobscur".

–**[Steven]**: **Clarobscur** o "Chiaroscuro" en italià significa "llum i ombra". Però el que realment significa és la modulació o la transició de la llum a la foscor. Quan veiem un objecte amb volum en l'espai, parts d'ell estaran més il·luminades, i altres que, a mesura que s'allunyen de nosaltres, es veuen més en ombres, i l'habilitat de representar aquest fenomen en la superfície del quadre permet recrear la il·lusió del volum i massa, d'aquest objecte en l'espai.

–**[Beth]**: Veieu la "Venus d'Urbino" de Ticià aquest nu reclinat sobre el llit on podem apreciar de manera immediata la sensació que és un cos amb volum, tridimensional.

–**[Steven]**: Observa la seva cuixa dreta. És brillant en la seva part superior, però quan el genoll gira, gira cap a la foscor/ombra. Aquest gir no és abrupte, però com a resultat la seva brillantor sembla que es va difuminant en l'espai. -

–**[Beth]**: O podem fins i tot seguir la línia de la seva cuixa cap al llit, i veure com es mou des de la zona més il·luminada fins a l'ombra.

–**[Steven]**: Ticià va ser capaç d'aconseguir-ho amb aquesta delicadesa gràcies al fet que va emprar la tècnica de l'oli, que justament permet aquesta modulació precisa del to. -

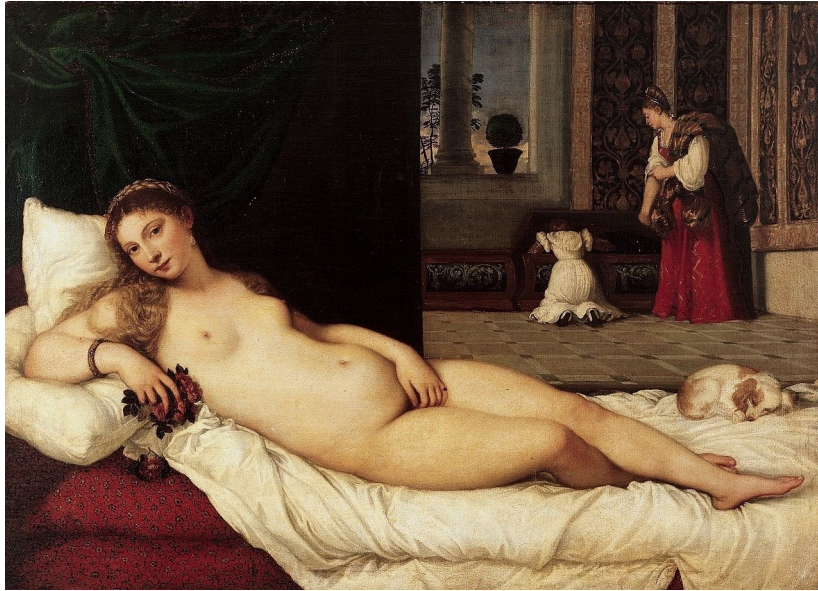

Figura 1: Ticià, *Venus d'Urbino* (1538), Font: [Wikipedia](#)

–**[Beth]**: Però també ho podem trobar això en els artistes del Renaixement si mirem cap a endarrere, és a dir, des de Giotto fins als artistes de l'alt Renaixement, és a dir, artistes venecians com Ticià.

–**[Steven]**: Si mirem molt abans de Giotto és a dir, les representacions medievals a Itàlia, veiem com la línia s'utilitza per a definir els plecs de les túniques o de la roba. Però ara, si mireu els llençols, sota la figura, podeu veure que Ticià només ha utilitzat llum i ombres per crear els plecs i voltes dels llençols del llit. -

–**[Beth]**: I la manera antiga basada en la línia per representar les tres dimensions de la roba no resulta tan natural com si fem ús del modelatge o “clarobscur” que veiem en les obres del Renaixement. Ara ja sabeu què és el clarobscur.

(música de piano)